

ОБЩИНА ТУНДЖА

пл. "Освобождение" 1, гр. Ямбол, 8600
тел.: 046 66 15 65 факс: 046 66 15 75
e-mail: contact@tundzha.bg web site: <https://tundzha.bg>

/Приет с Решение № 382 от Протокол № 20/30.01.2025 година/

МОНИТОРИНГОВ ДОКЛАД

за 2024 г.

за реализацията на План за действие на община „Тунджа“ в изпълнение на Областната стратегия за приобщаване на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация в област Ямбол за периода 2021-2030

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият Мониторингов доклад за 2024 г. е изготвен от Звено за мониторинг и оценка на плана, определено със Заповед на Кмета на Община „Тунджа“.

Планът за действие на Община „Тунджа“ в изпълнение на Областната стратегия за приобщаване на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация в област Ямбол за периода 2021-2030 е приет с Решение на Общински съвет „Тунджа“ №576 от Протокол №31/27.10.21 г. Той е съобразен с национални стратегически документи и разписаните в тях приоритети и цели. В него, както и в Плана за действие като документ, терминът „роми“ се използва като общ термин, който включва групи от хора, които имат повече или по-малко сходни, но не едни и същи културни и социални характеристики. Самоопределянето им също може да бъде различно. Приложен е целенасочен интегриран подход към гражданите в уязвимо положение от ромски произход, който не изключва оказването на подкрепа и за лица в неравностойно положение от други етнически групи.

Политиките на община „Тунджа“ за интеграция, приобщаване не са самоцелни, а част от една последователна концепция за хората, като се отчитат спецификите на средата на живот в малките населени места.

В голямата си част тези политики се реализират с ресурсите на външно финансиране. През годините, в диалог с хората, са реализирани много проекти, насочени към уязвими групи. Продължава изпълнението и кандидатстването с нови проектни предложения. Идентифицирани са редица проблеми на ромската общност, благодарение на Местната активна група, създадена в изпълнение на програмите РОМАКТ и РОМЕД 2, на здравни медиатори, на образователни медиатори/ сътрудници, на местната общност.

За да бъде реализиран успешно Плана за действие на Община „Тунджа“ е необходимо този диалог да продължи, тъй като пълноценното приобщаване на ромите и на уязвимите общности като цяло предполага тяхното участие в процеса на планирането и на изпълнение на тези местни политики.

II. АНАЛИЗ НА СИТУАЦИЯТА

Административно-териториалната структура на общината включва 44 населени места от селски тип.

Информацията за брой, структури на населението, демографски процеси за област Ямбол на Териториално статистическо бюро – Югоизток, отдел „Статистически изследвания - Ямбол“ сочи следното:

Населението на област Ямбол към 31 декември 2023 г. е 106 320 души, което представлява 1.6% от населението на страната. По брой на населението областта се нарежда на 22-ро място след област Кюстендил (107 673 души) и пред област Разград (100 696 души). Към 31.12.2023 г. децата до 15 години са 16 134, или 15.2% от общия брой на населението в област Ямбол. Относителният дял на населението под 15 години е най-висок в община Стралджа - 19.7%, следват общините Ямбол - 15.5%, Тунджа - 13.7%, Елхово - 13.2% и Болярово - с 12.0%.

Относителният дял на населението от 15 до 64 навършени години е най-висок в община Ямбол - 60.2%, следват общините Елхово - 59.0%, Стралджа - 54.9%, Болярово - с 54.4%. Най-нисък е делът на посочената група в община Тунджа - 53.1%. В края на 2023 г. лицата на 65 и повече навършени години са 28 483, или 26.8% от населението на областта. Делът на лицата на 65 и повече навършени години е най-висок в общините Болярово (33.6%), Тунджа (33.2%), Елхово (27.8%) и Стралджа (25.4%). Най-нисък е делът на възрастното население в община Ямбол (24.2%).

Към 31.12.2023 г. общият коефициент на възрастова зависимост в област Ямбол е 72.3%, т.е на всеки 100 лица в зависимите възрасти (под 15 и над 65

години) се падат 72 лица в активна възраст. Най-неблагоприятен е коефициентът на възрастова зависимост в община Тунджа (88.3%), следват общините Болярово (83.9%) и Стралджа (82.2%). Сравнително по-благоприятен е този коефициент в общините Елхово (69.5%) и Ямбол (66.0%).

Застаряването на населението през годините води до повишаване на неговата средна възраст, която в края на 2023 година е 46.2 години. През 2023 г. възрастовите граници за пенсиониране за населението в трудоспособна възраст са до навършването на 62 години за жените и 64 години и 6 месеца за мъжете.

През 2023 г. в област Ямбол са регистрирани 1 060 родени деца, като от тях 1 053 (99.3%) са живородени. Коефициентът на обща раждаемост в област Ямбол през 2023 г. е 9.9‰.

Броят на живородените момчета е 555, а на живородените момичета - 498.

В градовете и селата на област Ямбол живородени са съответно 727 и 326 деца. Коефициентът на раждаемост в градовете е 9.7‰ и в селата - 10.2‰.

С по-висок от общия за областта коефициент на раждаемост са общините Стралджа - 13.3‰ и Тунджа - 10.1‰, а с по-нисък от общия за областта коефициент на раждаемост са общините Ямбол - 9.4‰, Болярово - 9.3‰ и Елхово - 9.0‰.

Броят на децата, родени от майки под 20 години е 268 през 2023 година.

През 2023 г. броят на умрелите в област Ямбол е 2017 души, а коефициентът на обща смъртност - 18.9‰. Продължават и силно изразените различия в смъртността сред градското и селското население. Коефициентът на смъртност е по-висок в селата (27.6‰) отколкото в градовете (15.1‰).

Броят и структурите на населението се определят от размерите и интензивността на неговото естествено и механично (миграционно) движение.

Разликата между живородените и умрелите представлява естественият прираст на населението. През 2023 г. в резултат на отрицателния естествен прираст, населението на област Ямбол е намаляло с 964 души. Намалението на населението, измерено чрез коефициента на естествен прираст в област Ямбол, е минус 9.0‰. Коефициентът на естествен прираст в градовете е минус 5.4‰, а в селата - минус 17.4‰.

Всички общини в областта също са с отрицателен естествен прираст, като община Ямбол е с най-висок коефициент на естествен прираст - минус 5.1‰. Следват общините Стралджа (-9.6‰), Елхово (-12.0‰), Тунджа (-16.4‰) и Болярово (-22.4‰).

Съществено влияние върху броя и структурите на населението оказва и механичният прираст, представляващ разликата между броя на заселените и броя

на изселените лица във и от всяко населено място през календарната година, който за област Ямбол е отрицателен - минус 95 души. Коефициентът на механичен прираст е минус 0.9‰.

/ изт. Териториално статистическо бюро – Югоизток Отдел „статистически изследвания - Ямбол“

Към 31.12.2024 година жителите на Община „Тунджа по постоянен адрес са 20 058 души. Жителите на общината по настоящ адрес са 23 609 души. Към 31.12.2023 година – по постоянен адрес жителите на общината са 20 159 души, а по настоящ адрес са 23 824 души.

Ежегодно през м. януари се осъществява приемането на трите вида регистри – за раждане, брак и смърт, като след приключването им за 2024 г., започва съхранението им в административната сграда на община „Тунджа“.

Съставените актове за смърт са 324 акта в Община „Тунджа“, от които 4 акта са регистрирани от чужбина, а 435 са починалите лица по постоянен адрес на Община „Тунджа“.

За 2024 г. има съставени 39 акта за раждане, от които 38 са регистрирани от чужбина и 1 е съставен в с. Търнава. Родените деца с постоянен адрес на територията на Община „Тунджа“ са 212.

Стартира и предоставянето на административни услуги за граждани и фирми в 5 изнесени центъра, разположени в кметствата в селата Бояджик, Роза, Скалица, Тенево и Чарган. По този начин жителите на тези населени места и близките до тях са улеснени при заявяването на различни услуги, без да се налага да посещават административния център на общината в гр. Ямбол.

БРОЙ НА НАСЕЛЕНИЕТО ПО ЕТНИЧЕСКИ ГРУПИ

По данни на НСИ, след преброяването на населението през 2021 г., населението на Община „Тунджа“ по етническа принадлежност към 07.09.2021 година е както следва:

	2021								(брой)
	Общо	Българска	Турска	Ромска	Друга	Не мога да определя	Не желая да отговоря	Непоказана ¹	
JAM25 Тунджа	21167	18025	61	1675	222	27	110	1047	

В категорията „Непоказана“ са включени лицата, добавени от административни източници, за които липсва информация в използваните при преброяването регистри.

Въпросите, свързани с етнокултурните характеристики са доброволни. Всяко лице има правото само да определи етническата си принадлежност или да не посочи такава, независимо как го определя останалата част от населението.

1. ПРИОРИТЕТ „ОБРАЗОВАНИЕ“

Оперативната цел на приоритета в Плана на община „Тунджа“ е :
„ Създаване на условия за осъществяване на качествено и приобщаващо образование, за образователна интеграция на деца и ученици от уязвими групи, включително роми, и за утвърждаване на интеркултурното образование“ . Реализира се чрез 7 конкретни цели:

Цел 1: Обхващане на децата във форми на образование и грижи в ранна детска възраст и в предучилищното образование за развиване на познавателни и социално-емоционални умения с цел последващо образователно приобщаване.

Мярка 1.1. : Повишаване на обхвата на децата и учениците в задължителна предучилищна и училищна възраст по механизма за обхват.

Осигурена е устойчива мрежа от образователни институции за ранна детска грижа, предучилищно и училищно образование и гарантиран достъп за всички деца и семейства.

През учебните 2023/2024 и 2024/2025 години на територията на община „Тунджа“ предучилищно образование се осъществява в 5 детски градини, като към тях са разкрити целодневни детски групи в други 12 населени места на територията на общината:

- Детска градина „Дечка Сюлемезова“, с.Веселиново, община „Тунджа“ с една изнесена целодневна детска група в с. Чарган;
- Детска градина „Изворче“, с. Кабиле, община „Тунджа“ с изнесени целодневни групи в селата Безмер, Дражево и Хаджидимитрово;
- Детска градина „Щурче“, с. Кукорево, община „Тунджа“ с изнесени групи в селата Окоп и Победа;
- Детска градина „Звездица“, с. Скалица, община „Тунджа“ с изнесени групи в селата Ботево, Бояджик и Роза;

- Детска градина „Кольо Тенев“, с. Тенево, община „Тунджа“ с изнесени групи в селата Генерал Инзово, Крумово и Маломир.

В общинските детски градини през отчетния период са сформирани общо 29 групи, в т.ч. 3 яслени групи. В детските градини, в които няма разкрити яслени групи се осигурява прием на деца, навършили 2 години.

Сформирани са 2 полудневни подготвителни групи – по една, в общинските училища Начално училище „Васил Левски“, с. Завой и Основно училище „ Св. св. Кирил и Методий“, с. Веселиново, община „Тунджа.

Общо в общинската система на предучилищното образование (5 – те детски градини и 2-те училища с подготвителни групи) към 01.01.2024 г. са обхванати 533 деца, в т. ч 37 в яслени групи, а към 31.12.2024 г. – 582 деца, в т. ч. 43 деца в яслени групи.

Мрежата от общински училища осигурява достъп до начално, основно и средно професионално образование и включва 2 начални училища, 6 основни училища, 1 обединено училище и едно средно училище:

Начално училище „ Васил Левски“, с. Завой, община „Тунджа“;

Начално училище „ Св. Климент Охридски“, с. Крумово, община „Тунджа“;

Основно училище „Христо Ботев“, с. Ботево, община „Тунджа“;

Основно училище „ Св. Св. Кирил и Методий“, с. Бояджик, община „Тунджа“;

Основно училище „ Св. Св. Кирил и Методий“, с. Веселиново, община „Тунджа“;

Основно училище „ Св. Св. Кирил и Методий“, с. Дражево, община „Тунджа“;

Основно училище „ Христо Ботев“, с. Кукорево, община „Тунджа“;

Основно училище „ Св. Паисий Хилендарски“, с. Роза, община „Тунджа“;

Средно училище „Св. Паисий Хилендарски“, с. Скалица, община „Тунджа“;

Обединено училище „ Васил Левски“, с. Тенево, община „Тунджа“.

Броят на учениците в дневна форма на обучение през 2023/2024 г. е общо 942, а през учебната 2024/2025 г. към 31.12. 2024 г. е 955 ученици.

В Списъка със защитените детски градини и защитените училища в Република България за 2023/2024 са включени Детска градина „Звездица“, с. Скалица, община „Тунджа“, област Ямбол, Детска градина „Кольо Тенев“, с. Тенево, община „Тунджа“, област Ямбол, Целодневни детски групи в с. Бояджик, част от Детска градина „Звездица“, с. Скалица, община „Тунджа и 2 училища - Основно училище „Св. Св. Кирил и Методий“, с. Бояджик и Средно училище „Св. Паисий Хилендарски“, с. Скалица, което е включено и в Списъците на иновативните училища в Република България за учебната 2023/2024 година.

Със статут на средищни са общо 6 общински детски градини и групи към тях и 7 общински училища.

В изпълнение на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст на територията на община „Тунджа“ са определени 10 екипа за обхват, в които участват представители на различни институции включително и служители от община „Тунджа“. Със съдействието на общината се осъществяват обходи на терен и се прилагат мерки предвидени в Механизма.

През 2024 г. не са закрити общински образователни институции. Отчетена е тенденция за повишаване на броя на децата и учениците, обхванати в общинската система на предучилищно и училищно образование.

Мярка 1.2. Осигуряване на приобщаваща среда за деца в предучилищна възраст, които не владеят добре БЕ чрез осъществяване на допълнителни модули по БЕ, прилагане на методики за овладяване на БЕ

През 2024 г. общинските детски градини и училищата с подготвителни групи са заявили участие в проект BG05SFPR001-1.003-0001 „Силен старт“, Процедура: BG05SFPR001-1.003 „Обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в предучилищното образование“ с конкретен бенефициент Министерство на образованието и науката (МОН).

По проекта се предвижда Дейност 4. „Обща подкрепа за личностно развитие за достъп и трайно приобщаване на деца в предучилищното образование“ , която е насочена към превенцията на обучителните затруднения и повишаване на мотивацията за учене с цел намаляване на отпаднали от образование деца и разгръщане на потенциала им за по-успешна социална реализация. Дейността включва допълнителното обучение по български език за деца от уязвими групи като: деца, за които българският език не е майчин, деца, които имат обучителни затруднения и които са отсъствали дълго от детска градина/училище.

Дейността не е стартирала в общинските детски градини.

В модули за допълнително обучение по проекта са включени 5 деца от подготвителната група в НЧ „ Васил Левски“, с. Завой и 5 деца от подготвителната група в ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, с. Веселиново, община „Тунджа.

В общинските детски градини и училища с подготвителни групи за предучилищно образование при идентифицирани потребности се организира и провежда обучение чрез допълнителни модули в педагогически ситуации за деца в предучилищна възраст, които не владеят български език, като мярка за обща

подкрепа за личностно развитие по чл. 14 от Наредбата за приобщаващото образование.

По проект „Звездички мечтаят да могат и знаят“ на Детска градина „Звездица“, с. Скалица, финансиран от Центъра за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства (ЦОИДУЕМ) са проведени занимания с деца в предучилищна възраст в клуб „Къща на книгите“, в който са включени 16 деца.

Мярка 1.3. Осигуряване на допълнително обучение по учебни предмети с акцент върху изучаването на български език за ученици, за които българският език не е майчин и които не владеят добре български език, в т.ч. разработване и прилагане на методики за преодоляване на обучителните затруднения.

В общинските училища през отчетния период допълнително обучение по учебни предмети с акцент върху изучаването на българския език за ученици, за които българския език не е майчин и които не владеят добре български език, в т.ч. разработване и прилагане на методики за преодоляване на обучителните затруднения се осъществяват чрез дейности по проект № BG05SFPR001-1.001-0001 „Успех за теб“ по програма „Образование“ 2021-2027 г., с конкретен бенефициент Министерството на образованието и науката (МОН) и като мярка за обща подкрепа за личностно развитие по Наредбата за приобщаващото образование.

По данни на директорите, общият брой на учениците, включени в модули за допълнително обучение по учебни предмети и по български език е 279, като 159 от тях са с подобрени образователни резултати.

Мярка 1.4. Повишаване квалификацията на педагогическите специалисти за прилагане на диференциран подход при обучението на деца и учениците, които имат пропуски или срещат затруднения при овладяването на учебното съдържание чрез използване на Инструментариум за ранно идентифициране на ученици в риск от преждевременно напускане на образователната система и за диференциран подход при определяне на потребностите им от предоставяне на индивидуална подкрепа.

Трима педагогически специалисти от ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, с. Веселиново са повишили квалификацията си чрез участие в обучения:

- Обучение в НЦПКПС Баня на тема „Съвременни методи и подходи за развитие на логическо, творческо и критично мислене на учениците в контекста на компетентностния подход“- 1 педагогически специалист.

- Обучение в НЦПКПС Банкя „Стратегии и техники за формиращо оценяване на учениците в контекста на компетентностния подход – 1 педагогически специалист;

- Обучение в НЦПКПС Банкя „Развитие на умения на училищните психолози за индивидуален и групов консултативен процес в посока себerefлексия и чувствителност към кризисни ситуации. Професионални стандарти, граници и етични принципи“ – 1 педагогически съветник.

Обучителни дейности за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти за прилагане на диференциран подход при обучението на деца и учениците, които имат пропуски или срещат затруднения при овладяването на учебното съдържание чрез използване на Инструментарий за ранно идентифициране на ученици в риск от преждевременно напускане на образователната система и за диференциран подход при определяне на потребностите им от предоставяне на индивидуална подкрепа са преминали и други общо 64 педагози от общинските образователни институции.

Мярка 1.5. Реализиране на интегрирани дейности за образователна интеграция на деца и ученици от етническите общности в уязвимо положение чрез осигуряване на ефективен процес на обхват, включване и реинтеграция в образователната система.

Всички общински образователни институции споделят отговорности за изпълнение на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст. На територията на община „Тунджа“ са определени 10 района за обхват и за всеки район - екип за обхват, в които участват представители на различни институции, включително и служители от община „Тунджа“. Със съдействието на общината се осъществяват обходи на терен и се прилагат мерките, предвидени в Механизма. В дейностите за осигуряване на ефективен процес на обхват, интеграция и реинтеграция на децата и учениците участват общо над 209 педагогически специалисти в общинските образователни институции.

- Като специфична общинска образователна политика в десетте общински училища са осигурени условия и се осъществява целодневна организация на учебните занимания, която включва: образователна подготовка, самоподготовка, отдых, занимания по интереси, здравословно безплатно обедно хранене.

През 2023/2024 учебна година са формирани общо 33 групи за целодневна организация на обучение, като в тях са обхванати общо 756 ученици. (89,6 % от учениците).

През 2024/2025 г. са формирани общо 35 групи за целодневна организация на обучение, като в тях са обхванати общо 745 ученици (86.7 % от учениците).

Учениците, които не са обхванати в целодневна организация на учебния ден участват в различни форми на извънкласни и извънучилищни дейности.

В подкрепа на целодневното обучение е осигурено съфинансиране от общинския бюджет за предоставяне на топъл обяд и на учениците от Начално училище „ Васил Левски“, с. Завой и от Начално училище „Св. Климент Охридски“, с. Крумово по проект, който Община „Тунджа“ реализира в партньорство с Областния съвет на БЧК. През зимните месеци на учебната 2023/ 2024 г. в дейностите по проекта са обхванати общо 94 ученици, а към м. декември 2024 г. – общо 83 ученици от двете начални общински училища.

Осигуреното съфинансиране по проекта през бюджетната 2024 г. е в размер на 14 613, 60 лв.

- Ключова за образователна интеграция на деца и ученици от етническите общности в уязвимо положение е образователната медиация в общинските образователни институции. Работата на образователните медиатори на терен и в мрежа със здравните медиатори допринася за положителното взаимодействие със семействата с цел осигуряване на ефективен процес на обхват, включване и реинтеграция в образователната система, както за превенция на ранното отпадане от образователната система.

- През учебната 2023/ 2024 г. общо 101 седмокласници са включени в дейности за мотивация и подкрепа за продължаване на образованието в гимназиален етап.

На 28 юни 2024 г. Община „Тунджа“, съвместно със Сдружението на директорите на общинските училища и Центъра за подкрепа за личностно развитие – Общински център за изкуство и извънучилищна дейност „Тунджа“, с. Кабиле, организира и проведе в село Генерал Инзово Общинския бал на седмокласниците и десетокласниците, випуск 2024 г., в който участваха и отличните ученици от всички общински училища. Инициативата утвърждава ценностите на образованието, като осигурява среща на всички седмокласници и на отличните ученици от общинските училища, както и на и завършващите десетокласници от

Обединено училище „Васил Левски“, с. Тенево. Превръща се в форум за изява на таланта на учениците от община „Тунджа“, чрез който се насърчава продължаване на образованието в по-горна степен и се утвърждава професионалното обучение в средните общински училища.

През 2024 г. завърши седмият випуск дванадесетокласници по специалността „Лозаровинарство“ в Средно училище „Св. Паисий Хилендарски“, с. Скалица и успешно е реализиран приема в професионалната паралелка през учебната 2024/2025 година.

През учебната 2023/2024 година в Обединено училище „Васил Левски“, с. Тенево, е реализиран план-приема на ученици в една професионална паралелка в 8 клас със срок на обучение 3 години - специалност „Производство на хляб и хлебни изделия“.

През учебната 2024/2025 година в Обединено училище „Васил Левски“, с. Тенево, успешно е реализиран прием на ученици в една професионална паралелка в 8 клас със срок на обучение 3 години по две специалности: специалност „Производство на хляб и хлебни изделия“ (541030 хлебар - сладкар, 5410301 Производство на хляб и хлебни изделия - 2 СПК (ПРИОРИТЕТНА ЗА ПАЗАРА НА ТРУДА) и специалност „Шлосерство“ (521110 Шлосер, 5211101 Шлосерство - 1 СПК). С Постановление на Министерският съвет № 6 от 22 януари 2024 г. специалността „Производство на хляб и хлебни изделия“ е включена в актуализиран Списък със специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда за учебната 2024/2025 година.

В началото на учебната 2024/2025 г. на записаните общо 28 осмокласници в професионалните паралелки за учебната 2024/2025 г. е осигурена подкрепа чрез предоставяне на еднократно финансово стимулиране в общ размер на 2 800 лв. от средствата, които се набират от благотворителния коледен бал.

В мотивационни дейности за продължаване на образованието след завършено средно образование във ВУЗ са включени общо 10 ученици от Средно училище „Св. Паисий Хилендарски“, с. Скалица. Двама от тях са кандидатствали.

- През 2024 г. Община „Тунджа“ продължи да осигурява подкрепа и насърчение на деца, ученици и студенти в неравностойно положение и /или с високи постижения в образованието, изкуството, спорта, чрез средства от благотворителност. Връчени са стипендии и еднократно финансово стимулиране на 317 ученици, студенти и младежи с високи постижения в образованието, изкуствата и спорта, на стойност 35 920 лева.

Провеждат се интегрирани дейности за образователна интеграция – занимания по интереси, образователни екскурзии, междуинституционални общински прояви, събития, празници и др., като дейностите, в които участват деца и ученици от общинските образователни институции се осигуряват и с ресурси на европейското финансиране, на общинския и на държавния бюджет.

През отчетния период са реализирани дейности по проект „Бъдеще за всяко дете в община „Тунджа“, по Договор за БФП № BG05SFPR002-2.003-0076, финансиран по процедура „Бъдеще за децата“ BG05SFPR002-2.003, съфинансиран от Европейския съюз чрез програма „Развитие на човешки ресурси“ 2021-2027 г.:

- Предоставяне на услуги за ранно детско развитие“;
- Предоставяне на превантивни и подкрепящи услуги в общността за деца и младежи до завършване на средното образование, но не повече от 20 годишна възраст“.

По проект „Порастваме, играем и творим заедно“ - интерактивни модели за взаимодействие с родителите от етническите малцинства и приобщаване към ценностите на предучилищното образование“, Договор №БС33.22-4-010 от 22.08.2023 г., финансиран от Център за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства (ЦОИДУЕМ), Конкурсна процедура 33.22-2023 са реализирани общо 16 игротеки за деца и родители, като в тях са включени общо 123 деца и родители. Сформирани са и 4 театрални работилници за деца и родители/ значими възрастни. Проектните дейности са осъществени от педагози в основната и в допълнителните сгради на Детска градина „Изворче“, с. Кабиле в селата Кабиле, Безмер, Дражево и Хаджидимитрово. Участниците в театралните работилници подготвиха и представиха съвместен творчески проект - театрален спектакъл „Приказки за толерантността“ в Народно читалище „Светлина-1928“, с. Безмер, община „Тунджа“ пред над 200 деца, родители, представители на местната власт.

За поредна година в Посетителския център на община „Тунджа“ в Лесопарк „Бакаджик“ в периода от 17.06.2024 г. до 23.08. 2024 г. по график се проведеха безплатни летни интерактивни занимания за ученици от 10-те общинските училища на територията на община „Тунджа“. Участваха общо 108 ученици. Дейностите по Програмата за всяка организирана група ученици се реализираха в рамките на 5 дни. Учениците посетиха културно-исторически и природни забележителности в Лесопарк „Бакаджик“, участваха в занимания по интереси, спортни дейности, еко-походи, работилници за народно творчество, дискусии и пленери, тренинги и др. Въведе се практика на послание от група към група. В програмата на летните

интерактивни събития се включиха аниматори, експерти образователни дейности, лектори, представители на различни професионални организации.

През 2024 Община „Тунджа“ стартира интерактивна образователна и социализираща инициатива „На гости на „Тунджа“. Целта на иновативната концепция е осмисляне на свободното време и образователни дейности за деца и възрастни в алтернативна среда, съобразена с местните дадености и специфики, на традиционни и нови за територията производства. Инициативата стартира с анимирани едночасови програми в 4 стопанства на млади земеделски производители от населените места на Община „Тунджа“ - ЗП „Петрови“ от село Гълъбинци; Пчелна ферма „Аврамови“ от село Робово; Медна ферма „Сивкови“ от село Голям Манастир; „Ферма за полезни вещества“ и екологично производство на земеделска продукция на Ива и Георги от Ханово. Всяко от стопанствата подготви едночасова анимирана интерактивна програма от характерни за производствата в нея дейности. Посетителите не просто наблюдават и разглеждат, а участват пряко в обичайните дейности, в подготовката на продуктите, а накрая и дегустират от плодовете на труда на младите тунджански земеделски производители. Програмата „На гости на „Тунджа“ е администрирана от Община „Тунджа“. Тя е насочена към учебни, детски заведения, социални услуги, неформални групи от деца и родители, туристи и посетители на Общината. В програмата се включиха деца от 5-те общински детски градини и учениците от 10-те общински училища.

От 27.02.2024 г. до 31.05.2024 г. се проведеха допълнителни занимания за децата от детските градини на територията на община „Тунджа“ в конната база в село Кабиле. Посещенията се осъществиха по график и дадоха възможност на децата да се докоснат до живот, различен от ежедневието на технологичния век. На децата се предложиха занимания и разходка с кон /пони/ сред природата, съчетана с максимална безопасност. Децата се запознаха с начина на живот на конете, с грижите по тяхното отглеждане, възпитание и тренировки.

Занимания по интереси се провеждат общинските училища по проект BG05SFPR001-1.001-0001 „Успех за теб“, Процедура BG05SFPR001-1.001 „Обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в училищното образование“ с конкретен бенефициент Министерство на образованието и науката“.

С оглед мярката се инвестира и в подобряване на физическата среда в общинските образователни институции и създаването на интегрирана учебна среда в общинските училища, привлекателна и функционална, която да поощри и подкрепи образователните иновации в обучението и преподаването в сферата на STEM, креативността и изследванията.

През 2024 г. по НАЦИОНАЛЕН ПЛАН ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И УСТОЙЧИВОСТ, КОМПОНЕНТ 1: ОБРАЗОВАНИЕ И УМЕНИЯ, процедура чрез директно предоставяне на средства на конкретни крайни получатели за изпълнение на инвестиции по Механизма за възстановяване и устойчивост BG-RRP-1.015 „УЧИЛИЩНА STEM СРЕДА“, общинските училища получават финансиране в размер на общо на 1 602 408, 16 лв. Дейностите са в процес на изпълнение. **Общо: 1 602 408,16 лв.**

През 2024 г. започна изграждането на физкултурен салон в СУ „Свети Паисий Хилендарски“, с. Скалица. Инвестиция на стойност 1 600 000 лв.

През 2024 г. е подписан договорът за ремонт на детската градина в с. Веселиново по проект „Основен ремонт за въвеждане на енергийно ефективни мерки на сградата на Детска градина „Дечка Сюлемезова“, находяща се в УПИ II, кв.24 по ПУП на с. Веселиново, по процедура BG06RDNP001-7.020 Енергийна ефективност „Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общински сгради, в които се предоставят обществени услуги, с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност“ по подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. В основната сграда на детската градина са разкрити три целодневни детски групи и една яслена, като в тях през учебната 2024/2025 година са обхванати общо 114 деца от ромски етнически произход, в т.ч. 21 в яслената група. Основната цел на проекта е трансформацията на сградата с близко до нулево потребление и осигуряване на минимум клас А от енергията за отопление, охлаждане, топла вода за битови нужди и осветление от слънчеви панели и термopомпи, подобрена енергийна ефективност чрез саниране и подмяна на съществуващата PVC дограма. Подобряване на образователната инфраструктура ще допринесе за подобряване на условията на средата, в която децата се развиват, играят и учат. Срокът за изпълнение на проекта е 30 месеца, а общата стойност - 785 823,80 лв. без ДДС.

Четири училища в община „Тунджа“ кандидатстваха по Национална програма „Осигуряване на съвременна, сигурна и достъпна образователна среда“, по модул 1 „Съвременна среда за качествено обучение по хуманитарни науки, по география и икономика, по технологии и предприемачество и за целодневна организация на учебния ден“. Общата стойност на проектите е 58 899 лв. - Основно училище „Христо Ботев“, с. Ботево - 14 984 лв.; Основно училище „Св. Св. Кирил и Методий“,

с. Бояджик -14 986 лв.; Основно училище „Христо Ботев“, с. Кукорево - 13 944 лв. и Средно училище „Св. Паисий Хилендарски“, с. Скалица - 14 985 лв.

През 2024 година по кампания „Чиста околна среда - 2024“, конкурсна процедура „Обичам природата - и аз участвам“ на ПУДООС са одобрени, реализирани проекти на Детска градина „Изворче“, с. Кабиле; Детска градина „Звездица“, с. Скалица; Детска градина „Кольо Тенев“, с. Тенево; Начално училище „Васил Левски“, с. Завой; Основно училище „Св. св. Кирил и Методий“, с. Бояджик; Основно училище „Христо Ботев“, с. Кукорево; Общински център за изкуство и извънучилищна дейност „Тунджа“, с. Кабиле. Общата стойност на проектните предложения е 52 500 лв. : По проектите са изградени творческо ателие на открито за занимания по изобразително и приложно изкуство в дворното пространство на ОЦИИД „Тунджа“, с. Кабиле; зелени зони на открито за спорт и физически активности в двора към сградата на детска група „Пингвини“, с. Генерал Инзово - част от ДГ с. Тенево и в двора към сградата на детските групи към ДГ „Изворче“, с. Кабиле, и др.“

Мярка 1.6. Реализиране на добри практики, свързани с повишаване качеството на образователния процес за деца и ученици от уязвими групи, включително роми, в това число за работа с родители, включително за преодоляване на COVID кризата

През м. юли 2024 г. ОУ „Христо Ботев“, с. Ботево, община „Тунджа“ участва в Национално състезание на учителите на тема: „Изкуствения интелект в учебния процес“. Практиката, представена от Галя Димитрова, учител в ГЦДО, начален етап, спечели Второ място с разработка на урок за начален етап, в който се използва изкуствен интелект.

Педагогически екипи на училища преминаха квалификация по обучителна програма „Изкуственият интелект в помощ на учителя - изграждане на базови умения за работа“ за успешно прилагане на възможностите на изкуствения интелект в образователния процес.

Мярка 1.7. Осъществяване на допълнителна работа за деца и ученици от уязвими групи, вкл. подкрепа и общностна работа чрез назначаване на образователни медиатори и социални работници

По проект „Порастваме, играем и творим заедно“ - интерактивни модели за взаимодействие с родителите от етническите малцинства и приобщаване към

ценностите на предучилищното образование“, Договор №БС33.22-4-010 от 22.08.2023 г., финансиран от Център за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства (ЦОИДУЕМ), Конкурсна процедура 33.22-2023 са назначени на почасова заетост общо 4 образователни медиатори в селата Безмер, Кабиле, Дражево и Хаджидимитрово. Проведени са над 200 персонални срещи със семейства на деца в предучилищна възраст. Със съдействието на образователните медиатори са приети в детската градина над 20 нови деца.

В Детска градина „Дечка Сюлемезова“, с. Веселиново е назначен на трудов договор един образователен медиатор на 0,5 щ. бр. в рамките на общата численост за непедagogически персонал на детската градина. Към 31.12.2024 г. е повишен обхвата на децата в образователната институция, като са приети нови 20 деца.

В общинските училища длъжността „образователен медиатор“ е обезпечена със целеви средства от държавния бюджет за работа с деца и ученици от уязвими групи, както и по проект № BG05SFPR001-1.001-0001 „Успех за теб“ по програма „Образование“ 2021-2027 г., с конкретен бенефициент Министерството на образованието и науката (МОН). Назначени са общо 15 образователни медиатори и общо 5 социални работници.

Мярка 1.8. Провеждане на обучения за образователни медиатори и/или социални работници.

Образователните медиатори и социални работници са включени в различни обучения по проекти, с външно финансиране.

Образователните медиатори от Обединено училище „Васил Левски“, с.Тенево, община „Тунджа“ са преминали обучение на тема „Информационни сесии за условията на труд и социалните права в Германия за мрежите на трудовите, образователните и здравните медиатори в ромските общности в България“, организирано от Национална комисия за борба с трафика на хора.

Образователният медиатор от ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, участва в среща на образователни медиатори от различни училища в България за споделяне на опит и добри практики.

Мярка 1.9. Осъществяване на психологическа и социална подкрепа на деца и ученици от уязвими групи, включително роми чрез назначаване на психолози, образователни медиатори и социални работници.

В общинските детски градини са назначени 2 - ма педагогически съветници, а в общинските училища – 4 психолози.

Осигурените специалисти не са достатъчни за осъществяване на ефективна психологическа и социална подкрепа. В общинските детски градини не са назначени психолози, социални работници, а длъжността на образователните медиатори продължава да се осигурява частично по проекти на почасова заетост. Възможност за осигуряване на образователната медиация в системата на предучилищното образование и училищното образование са целевите средства за работа с деца и ученици от уязвими групи по Наредбата за финансиране на предучилищното и училищното образование. През 2024 г. за общо 14 общински образователни институции са получени целеви средства от държавния бюджет за работа с деца и ученици от уязвими групи общо 481 049 лв., от тях за персонал в т.ч. образователни медиатори, социални работници и/ или помощници на учителя - 234 000 лв.

В училищата, назначените образователни медиатори и социални работници не са достатъчни, за да осъществят ефективна работа на терен и в населените места, от които средищните училища приемат ученици. Районите за обхват са териториално големи, транспортни връзки между населените местна поставят допълнителни предизвикателства.

Цел.2 Повишаване компетентностите на педагогическите специалисти и непедagogическия персонал за работа в мултикултурна среда и за преодоляване на стереотипи и дискриминационни нагласи

Мярка 2.1. Преодоляване на дискриминационните нагласи чрез провеждане на различни инициативи (екскурзии, отбелязване на дати от празничния календар, информационни кампании и други дейности).

- По проект „Пътстър свят, приятелство без граници“ , финансиран от ЦОИДУЕМ, в Детска градина „Щурче“, с. Кукорево са сформирани 2 работилници за гражданско образование и толерантност „Открий своето „АЗ“ и света около теб.“; 2 клуба „Посланици на толерантността“;

- По проект „Звездички мечтаят да могат и знаят“ на Детска градина „Звездица“, с. Скалица са сформирани 4 клуба за взаимодействие между деца от различни етноси за придобиване на социокултурна компетентност и формиране на толерантно отношение. Във формите са обхванати общо 68 деца и активни родители. Проведено е интерактивно събитие с участието на деца и родители от различни етноси;

- Проект „Порастваме, играем и творим заедно“ - интерактивни модели за взаимодействие с родителите от етническите малцинства и приобщаване към ценностите на предучилищното образование.“ са проведени 16 летни игротеки и 4 театрални работилници за деца и възрастни;

В общинските училища са проведени занимания по интереси, финансирани от различни източници, като:

- по проект „Успех за теб“;
- от бюджета на училището;
- Национални програми на МОН: НП „Иновации в действие“; НП „Образователни маршрути“; НП „ Заедно в изкуствата и спорта“;
- По програма „Работа на полицията в училищата“.

Детско полицейско управление

Въведени нови форми за изява и развитие на таланта и възможностите на децата и учениците: Общински детски фолклорен празник „Деца играят на кукери“; Общински детски празник „Водим бъдещето за ръка“; Еко-поход „Приятели“; Коледни звезди над Тунджа; Бал на седмокласниците, десетокласниците и отличниците; Общински конкурс „Красива си земя, Тунджанска“; инициативата „На гости на Тунджа“ и др.

Община „Тунджа“ подкрепи участието на Основно училище „Христо Ботев“, с. Кукорево; Основно училище „Св. Паисий Хилендарски“, с. Роза; Основно училище „Св. Св. Кирил и Методий“, с. Веселиново и Обединено училище „Васил Левски“, с. Тенево в Третия национален ученически фестивал по утринна гимнастика - Ямбол 2024 и в инициативата „Спортувай с Президента“.

Мярка 2.2. Реализиране на форми на взаимодействие между децата и учениците от различен етнически произход за утвърждаването на межкултурните ценности и многообразието в образователната среда с цел изграждане и възпитаване у подрастващите на социокултурен модел на поведение, основан на поведенчески модели за хуманизъм и толерантност.

В общинските образователни институции се изпълняват програми за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование, които включват теми като: „Националните празници на България“, „Права и задължения на детето“, „Моят клас е моето семейство“ и др.

В Средно училище „Св. Паисий Хилендарски“, с. Скалица приключи иновационен проект „Ученическо самоуправление в действие - успешен модел на съвременното българско училище“. Дейността продължава като добра практика.

Въведени форми за интеркултурно образование в общинските образователни институции:

По Проект „Порастваме, играем и творим заедно“ - интерактивни модели за взаимодействие с родителите от етническите малцинства и приобщаване към ценностите на предучилищното образование.“ са проведени 16 летни игротеки и 4 театрални работилници за деца и възрастни.

По проект „Звездички мечтаят да могат и знаят“- 4 клуба в 4-те населени места на детската градина: 2 клуба „Искам да стана голям“ – дейност, насочена към изучаване на професиите с прилагане на дизайн мисленето и работа в екип като основни методи, усвоени знания и умения с елементи на гражданско образование, 1 клуб „Къща на книгите“ – дейност насочена към възпитаване в толерантност и недискриминация със средствата на художествената литература и с елементи на гражданско образование, 1 клуб „Растем сред природата и се учим от нея – дейности насочени към природата и създаване на екологични нагласи и полагане на основите на екологичната култура, както и с елементи на гражданско образование /екология, рециклиране, отговорност/;

По проект „Цветен свят, приятелство без граници“ на Детска градина „Щурче“, с. Кукорево на стойност 14 115 лв. и продължителност 10 месеца и по проект „Подай ръка и ме опознай, в играта да се завъртим и заедно света да покорим“ на Детска градина „Кольо Тенев“, с. Тенево на стойност 19 290,02 лв. с продължителност 12 месеца.

Цел 3. Осигуряване на подкрепяща образователна среда, провеждане на междуучилищни дейности, подкрепа за създаване и развитие на партньорства между образователните институции и местните общности, НПО, допълнителна работа с учениците и техните родители, насърчаване на участието на родителите в живота на образователната институция и в образователния процес в мултикултурна среда.

Мярка 3.1. Реализиране на дейности за образователна десегрегация и превенция за недопускане на вторична сегрегация.

Мярката се реализира чрез инициативи, събития и прояви, в които участват деца и/или ученици от различни общински образователни институции, като: Общински детски фолклорен празник „Деца играят на кукери“; Общински детски празник „Водим бъдещето за ръка“; Еко-поход „Приятели“; Общински конкурс „Красива си земя, Тунджанска“; организирани посещения на театрални постановки; астрономическа обсерватория; Ден на отворените врати в Авиобаза – Безмер;

Коледни звезди над Тунджа; Бал на седмокласниците, десетокласниците и отличниците; Общински етап на ученическите спортни игри, пленери и др.

Формите за занимания по интереси в Общински център за изкуство и извънучилищна дейност „Тунджа“, с. Кабиле, община „Тунджа“ за учениците от началните училища в селата Завой и Крумово, осигуряват възможност да участват в образователни и творчески дейности извън училищната среда, в която протичат процеси на вторична сегрегация.“

Цел 4. Провеждане на информационни кампании за лица от уязвими групи, включително за завършване на средно, професионално, колежанско и висше образование, особено за профили, специалности и професии, които дават перспектива за реализиране на пазара на труда

Мярка 4.1 Провеждане на информационни кампании и на дейности за ограмотяване и обучение на неграмотни и слабограмотни лица от уязвими групи, които нямат завършен начален етап или завършен клас от прогимназиалния етап

В общинските училища, в които е организирана самостоятелна форма на обучение се провеждат кампании за мотивиране на лица, навършили 16 години без образование или незавършили етап от обучение да се запишат. През отчетния период в информационните и мотивационни кампании са включени общо над 145 лица.

Цел 5. Системно взаимодействие с родителите за осъзнаване и осъществяване на техните отговорности за възпитанието, развитието, образованието и отглеждането на децата, както и за сътрудничество с детската градина/училището. Съвместна работа с образователни медиатори и други специалисти с отношение и влияние върху образователните постижения на децата и учениците.

По проект BG05SFPR001-1.001-0001 „УСПЕХ ЗА ТЕБ“ – Дейност 2 – Интензивна работа с родители училищата са осъществили по 4 форми на интензивна работа с родители на учебен срок.

Мярка 5.2. Осъществяване на дейности за приобщаване на родители от уязвими групи към училищния живот и мотивирането им за образованието на техните деца.

По проект „Порастваме, играем и творим заедно“ - интерактивни модели за взаимодействие с родителите от етническите малцинства и приобщаване към ценностите на предучилищното образование“, Договор №БС33.22-4-010 от 22.08.2023 г., финансиран от Център за образователна интеграция на децата и

учениците от етническите малцинства (ЦОИДУЕМ), Конкурсна процедура 33.22-2023 в основната и допълнителните сгради на Детска градина „Изворче“, с. Кабиле, община „Тунджа“ в селата Кабиле, Безмер, Дражево и Хаджидимитрово са проведени общо 28 интерактивни родителски срещи.

С участието на родители от различни етноси е подготвен и представен спектакъл „Приказки за толерантността“.

Във всички образователни институции се провеждат родителски срещи. Работи се персонално с родители и със семейства/ значими възрастни за повишаване на тяхната мотивация да записват децата си в образователната система и да осигуряват редовното им присъствие. На родителите се предоставя възможност да присъстват и пряко да участват в живота на образователната институция. Работи се за развитие на общности от активни родители, включително и от уязвими групи, както и за промяна на родителското участие в Обществените съвети от формално към споделено отговорно и реално.

Цел 6. Подкрепа на образователни практики, иновативни идеи и дейности, насочени към трайно приобщаване и образователна интеграция, включително за повишаване на дигиталните умения

Седем педагози от Основно училище „Христо Ботев“, с. Ботево са преминали обучение на тема: „Дигитални инструменти за иновативни методи на преподаване и учене“

6.4. Осъществяване на допълнително синхронно обучение от разстояние в електронна среда за ученици от I-ви до XII-ти, в това число от уязвими групи.

През месец февруари 2024 година е организирано обучение от разстояние в електронна среда като учениците са получили устройства от училищния фонд.

Цел 7. Разширяване на възможностите за учене през целия живот, вкл. чрез неформално и формално образование; включване във форми за образование и обучение на лица, които не са завършили средно образование; популяризиране на ученето сред пълнолетни лица в различни възрасти за участие във форми на учене през целия живот.

Мярка 7.1. Ограмотяване на възрастни:

Община „Тунджа“, в сътрудничество с екипите на общинските училища, насърчава ученето и реинтегрирането в образователната система и на лица, навършили 16 години и възрастни без начално и основно образование от уязвими групи, вкл. и роми, чрез самостоятелна форма на обучение.

През учебната 2023/2024 година самостоятелна форма на обучение е организирана за общо 158 лица, навършили 16 години в три общински училища – ОУ „Христо Ботев“, с. Ботево, ОУ „Христо Ботев“, с. Кукорево и Обединено училище „Васил Левски“, с. Тенево.

През учебната 2024/2025 година самостоятелна форма на обучение е организирана за общо 171 лица, навършили 16 години в три общински училища – ОУ „Христо Ботев“, с. Ботево, ОУ „Христо Ботев“, с. Кукорево и Обединено училище „Васил Левски“, с. Тенево.

В Основно училище „Христо Ботев“, с. Ботево, община „Тунджа“ са валидирани компетентности по учебния предмет „Английски език“ в 5 клас на 5 лица над 16 години и в 6 клас на 4 лица над 16 години.

1. ПРИОРИТЕТ „ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ“

Оперативна цел: Равнопоставеност на достъпа до качествено обществено здравеопазване и подобряване на здравословното състояние на населението в обособените уязвими общности, с концентрация на бедност

НАСЕЛЕНИЕ ПО САМООЦЕНКА НА ЗДРАВЕТО, СТАТИСТИЧЕСКИ РАЙОНИ, ОБЛАСТИ И ОБЩИНИ КЪМ 07.09.2021 ГОДИНА /изт. НСИ/

	2021								
	брой								
	Общо	Много добро	Добро	Задоволително	Лошо	Много лошо	Не мога да определя	Не желая да отговоря	Непоказано
Тунджа	21167	4643	8372	4796	1227	270	210	322	1327

На територията на Община „Тунджа“, която е сред най-големите по площ административни единици в страната, няма разкрити МБАЛ. Функционират два филиала на Центъра за спешна медицинска помощ - Ямбол, в селата Тенево и Скалица, като през 2024 г. бе осветена обновената и модернизирана сграда на Филиала за спешна медицинска помощ в с. Скалица по проект „Подкрепа за

развитие на системата за спешна медицинска помощ“, финансиран по Оперативна програма „Региони в растеж“.

Информацията в Публичен регистър на лечебните заведения за извънболнична помощ и хосписите (ЛЗИБПХ) в Национална здравноинформационна система, към момента на изготвяне на настоящия Мониторингов доклад, сочи следното:

Шест са Амбулаториите за индивидуална практика за първична медицинска помощ / със статус действащи ЛЗ / села : Победа, Калчево, Стара река, Козарево, Симеоново, Асеново, Роза, Скалица, Овчи кладенец, Хаджидимитово, Генерал Инзово, Миладиновци, Тенево, Каравелово, Робово, Сламино, Маломир, Дряново, Коневец, Драма, Генерал Тошево, Безмер, Дражево, Голям манастир, Веселиново и Завой / изт. <https://opendata.his.bg/lzibph/>

В училищата и детските градини на територията на общината са оборудвани 18 здравни кабинети и 9 бр. спешни шкафове /по данни на директорите на общински образователни институции/

Община „Тунджа“ подготвя проектно предложение за обновяване на оборудването на здравни кабинети в училища и детски градини.

С грижа за здравето на децата в предучилищна възраст и на учениците от начален етап на образование във общинските образователни институции се реализират дейности по Схема „Училищен плод“ и „Училищно мляко“.

Насърчава се здравословното хранене на децата и учениците чрез повишена консумация на пресни плодове и зеленчуци, мляко и млечни продукти.

През 2023/2024 учебна година в двете схеми са включени общо 971 деца и ученици, а през 2024/ 2025 учебна година – общо 1050 деца и ученици от общинските детски градини и училища.

Посредници в достъпа до здравни услуги на хора от ромската общност и други уязвими групи, както и в комуникацията им с различни институции, са здравните медиатори. За община „Тунджа“ са утвърдени 8 бройки за длъжността „здравен медиатор“. Част от дейностите им за повишаване на здравната култура и подобряване на здравния статус на уязвими групи /в т.ч. роми/ от населението на община „Тунджа“ обхващат съдействие на общопрактикуващите лекари при провеждане на планови имунизации и имунизационни кампании, профилактични прегледи, консултиране при подготовката на документи за представяне пред ТЕЛК и др. Самостоятелно или съвместно с различни институции и/или НПО здравните медиатори разпространяват здравно-информационни материали, организират беседи свързани със семейното планиране, за ползата от ваксинапрофилактиката

и други. Освен дейности, свързани със здравеопазването, те извършват и дейности по решаване на комплексни казуси, обвързани със социален, трудов или друг аспект.

Обобщената информация от годишните отчети на здравните медиатори показва, че за 2024 г. те са имали 241 нови индивидуални казуса и 252 нови индивидуални клиенти. Оказали са съдействие на ОПЛ при провеждане на планови имунизации и имунизационни кампании на 305 деца и 51 възрастни, както и съдействие на ОПЛ при провеждане на профилактични прегледи на 110 деца и 10 възрастни. Пет са съдействията на лекари по дентална медицина /осъществяване на дентални профилактични и/или лечебни дейности .

При подпомагане достъпа до медицинска помощ, освен патронаж в общността /1302/, съпровождане до здравни институции /287/, попълване на документи /117/, следване на процедури /23/, са извършени и 2354 консултации.

Здравните медиатори са насърчили и подпомогнали възстановяването на здравно-осигурителните права на 26 лица.

В дейностите по промоция на здравето - здравно- информационни кампании са проведени 3 бр. -1 /превенция на инфекциозни заболявания, хигиена ,хранене/ и 2 / семейно планиране, сексуално и репродуктивно здраве/

Брой разпространени здравно-информационни материали – 2123.

В дейностите по решаване на комплексни казуси са извършени 73 консултации. На лицата е оказано съдействие за попълване на документи/178/, съпровождане до институции и др.

През 2024 г. се проведе работна среща на експерти от РЗИ - Ямбол със здравните медиатори в изпълнение на заложените дейности по Националната програма за превенция и контрол на туберкулозата в Р България 2021-2025, Националната програма за превенция и контрол на ХИВ и сексуално предавани инфекции в Р България 2021-2025 г. и Националната програма за превенция и контрол на вирусните хепатити в Р България 2021-2025 г.

Проведе се и обучение от Националната мрежа на здравните медиатори относно електронна платформа за отчитане дейността на здравните медиатори /Система за отчитане и мониторинг на дейността на здравните медиатори/.

Те са участвали и в годишна среща на НМЗМ-обучение за редките заболявания, рак на маточната шийка, ваксина-профилактика и други теми.

Здравните медиатори от общината получиха 4 бр. лаптоп по проект „Здравеопазване за всички“ на Министерство на здравеопазването.

Здравните медиатори са запознати със стартиралата от 1 септември услуга е-здраве, за да информират лицата за възможностите, които им осигурява приложението - достъп до електронно здравно досие и контрол над информацията, свързана с медицинското обслужване.

През 2024 г. те отново работят съвместно с Фондация „Болни от астма“. Анкетирани през 2024 г. за туберкулоза са общо 250 души в селата Крумово, Коневец, Робово, Бояджик, Дражево и Окоп. От тях 30 души са изследвани.

През 2024 г. общината продължи да предоставя съществуващите социални услуги и да ги обогатява. Продължава предоставянето и развитието на услугата „Домашен социален патронаж“, като местна дейност, чрез Домашен социален патронаж, с. Болярско и Домашен социален патронаж „Тунджа“. Осигурено е устойчиво развитие на Общинско социално предприятие за обществено хранене „Домашен социален патронаж“, с. Победа, което обслужва жителите на 11 населени места от състава на общината, с капацитет 100 потребители. Общият капацитет на услугата „Домашен социален патронаж“ на територията на общината е 220 души. Осигуряват се услуги, свързани с доставяне на готова храна на хора в неравностойно социално положение във всички населени места на община „Тунджа“.

През октомври 2022 г. стартира изпълнение на Програма храни 2021-2027 г. с проект „Топъл обяд в Община Тунджа“, чрез който се осигури доставка на безплатна готова храна за 600 лица в неравностойно положение за срок до 30.09.2025 година. „Топъл обяд в Община Тунджа“ е подкрепяща услуга на територията на общината. Тя обхваща всички 44 села и се изразява в приготвяне и предоставяне на безплатен топъл обяд веднъж дневно и реализиране на съпътстващи мерки.

Приготвянето и предоставянето на храната е в три обекта:

- Домашен социален патронаж с. Болярско, който обхваща 5 села,
- ОСПОХ „ДСП“ с. Победа, който обхваща 11 села

Третият обект се реализира чрез закупуване на храна от външен изпълнител, който обхваща 28 села, като през изминалата 2024 г. са новопостъпили 140 човека или общо през проекта са преминали 740 лица с доходи под линията на бедност.

Готова храна на лица и семейства в риск, както и в обективна невъзможност да си я приготвят и осигурят сами, като част от интегрирани и комплексни здравно-социални интервенции, се доставя и в рамките на част от социалните услуги – делегирани от държавата дейности.

От декември 2022 г. стартираха подготвителните дейности и по нов проект „Грижа в дома в община „Тунджа“, с договорен финансов ресурс от 970 896,60 лв., чрез който ще се предоставят почасови мобилни интегрирани здравно-социални услуги по домовете и психологическа подкрепа за 180 възрастни хора и лица с увреждания в рамките на 12 месеца. След анексиране на договора с Управляващия орган, проектът бе удължен до 12.01.2025 г., а средствата за финансиране на дейностите увеличени на 1 923 645 лв. По проекта се реализират мерки за намаляване риска от настаняване в специализирани институции на страдащи от функционални зависимости, осигурен е и равен достъп до интегрирани медико-социални услуги в домашна среда на хора, нуждаещи се от подкрепа за 339 потребители от 74 домашни помощници. В проекта участват две медицински сестри, двама рехабилитатори и един психолог, които предоставят здравни услуги и психологическа подкрепа на заявите това потребители. Възползвалите се от здравни услуги - медицинска грижа, което включва проследяване на жизнените показатели, медицинска консултация, измерване на кръвна захар и др. са 122 потребители.

За периода 01.януари 2024 г. до 31 декември 2024 г. новопостъпилите потребители, заявили желание за здравна услуга са 21. Потребителите, имащи нужда от рехабилитационна подкрепа са 43 лица. Също така се предоставя и психологическа подкрепа..

Постигната е устойчивост на мрежата от социални услуги в общността, като е запазен техният капацитет. Продължават дейността си държавно делегираните услуги: Дневен център за пълнолетни лица с увреждания в с. Веселиново с капацитет 20 места; Дневен център за стари хора в с. Генерал Инзово с капацитет 30 лица; Дневен център за стари хора в с. Скалица с капацитет 30 лица; Център за социална рехабилитация и интеграция в с. Калчево с капацитет 25 места;

Поддържа се и се развива дейността на Дом стари хора „Христо Ботев“, с. Болярско, с общ капацитет 30 души. Община „Тунджа“ е конкретен бенефициент по процедура чрез директно предоставяне на средства от Механизма за възстановяване и устойчивост на конкретни крайни получатели за изпълнение на инвестиции BG-RRP-11.010 „Извършване на строителни дейности и доставка на оборудване и обзавеждане с оглед реформиране на съществуващите домове за стари хора“. Инвестицията е насочена към реформиране на Дом за стари хора „Христо Ботев“ с. Болярско, с цел привеждане в съответствие с изискванията на стандартите за качество за предоставяне на услугата резидентна грижа за възрастни хора в над трудоспособна възраст на територията на община „Тунджа“

Предвидените дейности включват изграждане на нова пристройка към сградата на съществуващия Дом за стари хора на с. Болярско. Реновираната услуга ще запази капацитета си за 30 потребители. Сградата се предвижда да разполага с всички необходими удобства, за да осигури приятна и социална среда, а също спокойни условия за живот на неговите обитатели. Същата ще бъде обзаведена и оборудвана, съгласно функционалните изисквания за предоставяне на услугата резидентна грижа за възрастни в над трудоспособна възраст. Проектът ще отговори на необходимостта от предоставяне на подкрепа и създаване на условия на възрастните хора да получат адекватни грижи, спрямо техните потребности и запазят своята самостоятелност на живот най-дълго време. Реализиране на проекта ще допринесе за осигуряване на условия за независим живот на възрастните хора в надтрудоспособна възраст за предоставяне на качествени, достъпни и устойчиви услуги за дългосрочна грижа, съобразени с индивидуалните нужди на потребителите.

В „Асистентска подкрепа“, при утвърден капацитет на услугата 92 потребители, са обхванати над 103 лица с увреждания и такива в затруднена възможност за самообслужване. В услугата е осигурена заетост за 47 лица, в т.ч 45 социални асистенти.

През 2024 г бяха разкрити две нови социални услуги - „Приют“ в с. Скалица, с капацитет 10 легла и „Общностен център за деца и семейства“ в с. Козарево, който ще предоставя почасови грижи за 30 потребители.

През 2024 г. Община „Тунджа“ увеличи общия капацитет на делегираните от държавата услуги в общността за жителите на общината от 227 потребители.

Стартиралият през октомври 2023 г. проект „Бъдеще за всяко дете от община „Тунджа“, по Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027, приключи през 2024 година. Предвидените дейности по проекта бяха: „Предоставяне на услуги за ранно детско развитие“ - целта на дейността е изграждане на специални умения, знания и компетенции на родителите и други лица, полагащи грижи за отглеждане на деца с увреждания, превенция на социалното изключване и подобряване на качеството им на живот; подобряване развитието на детето и неговото благосъстояние; „Предоставяне на превантивни и подкрепящи услуги в общността за деца и младежи до завършване на средното образование, но не повече от 20 годишна възраст“; „Програми за превенция в най-уязвимите и най-маргинализирани групи според спецификите и потребностите на общността“; „Провеждане на обучения, вкл. и супервизия на служителите на доставчиците на социални услуги“.

Дейността „Програми за превенция в най-уязвимите и най-маргинализирани групи според спецификите и потребностите на общността“ бе насочена към представители от ромската общност, пред които има опасност от социална маргинализация, отпадане от пазара на труда, с ниска степен или липса на образование, тъй като в голяма част от домакинствата от ромския етнос липсват родителски практики за подкрепа на детето в неговата социализация. В дейността бяха включени услуги за консултации (индивидуални и групови), превантивни и подкрепящи дейности в образование, здравни грижи, социална подкрепа за личностното развитие на деца и младежи. Темите за консултациите бяха превенция на ранни бракове и раждания, семейно планиране; подготовка за включване в образователната система, както и превенция на ранното отпадане от училище.

До м. октомври 2024 г. по проекта са включени общо 300 потребители - деца, които заедно със своите семейства ползват услугите на специалисти, в т.ч. социални работници, и психолози, трима педиатри, две медицински сестри, рехабилитатор, двама стоматолози и медиатори. За период от 12 месеца по проекта се предоставиха комплексни здравни, социални и образователни услуги в Общностния център с кабинет за ранна интервенция на уврежданията в с. Козарево и в мрежата от детски градини и училища на територията на общината, както и като мобилна работа в домовете на потребителите.

В изпълнение на разпоредбите на Закона за личната помощ, в рамките на прилагането на Механизма за лична помощ за периода 01.01.2024 г. - 31.12.2024 г. по Механизма са обхванати 200 потребители. Общият брой лични асистенти е 213, като на 13 потребителя са назначени 2-ма асистента. Преобладаващите потребности на потребителите, посочени в план-графика на личния асистент са от личен характер – поддържане на лична хигиена, къпане, сресване, обличане, преобличане, личен тоалет и от домашен характер - почистване, пазаруване, готвене, хранене.

В партньорство с Агенция за социално подпомагане, се реализира проект „Приеми ме - 2015“ по ОП „Развитие на човешките ресурси“, чрез който се предоставя услугата „Приемна грижа“ на територията на община „Тунджа“. За 2024 г. са осигурени средства в размер на 32 557 лв., чрез които се предоставя професионална приемна грижа от 2 семейства, в които са настанени за отглеждане 2 деца.

През отчетния период се реализира проект „Укрепване на капацитета на Община "Тунджа" за реформиране на системата за социалните услуги“. С помощта

на дейностите по са извършени обучения на 24 специалисти, работещи в сферата на социалните услуги, изграден е фронт - офис за обслужване на граждани . Реализацията на проекта позволи да бъде повишен капацитетът в областите на планирането, администрирането и доставката на този вид подкрепа в интерес на местните общности, съобразно актуалните им потребности и специфични нужди.

3. ПРИОРИТЕТ „ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ“

	2021
	брой
	В селата
	Друга
JAM25 Тунджа	18

	2021									
	брой									
	В селата									
	Общо	Тухлена с бетонна плоча	Тухлена с гредоред, без стоманобетон	Стоманобетон на конструкция с плоча и колони	От кирпич	Каменна	Дървена (дъски, дървени плоскости)	От панели (готови сглобяеми елементи)	Сглобяема от метални конструкции	
JAM25 Тунджа	15660	6032	8750	57	483	207	52	34	27	

/ Изт.НСИ Жилищни сгради според вида на конструкцията и използвания основен материал, по местонамиране, статистически райони, области и общини към 7.09.2021 година/

В общината са налични 8 броя общински жилища в селата Тенево и Скалица.

В населените места Ботево, Бояджик, Веселиново, Дражево, Завой, Кукорево, Крумово, Могила, Робово и Хаджидимитрово има обособени квартали с компактна ромска общност. Кварталите и жилищните сгради в тях са снабдени с електричество и вода. Няма принудително съборени жилища.

От населените места в общината изцяло изградена канализация има в с. Тенево, в селата Веселиново, Кукорево, Роза и Чарган е изградена частично, като за изграждането ѝ не се изисква и не се събира информация за етническата принадлежност на лицата, попадащи в обхвата на интервенциите.

През 2024 г. също има проблеми с водоснабдяването в тунджанските села. При отстраняването им/ напр. в с. Бояджик / се включват и доброволци. Общината предоставя изкопна техника и материали, като може да се обобщи, че този проблем касае не само ромската общност и/или други уязвими групи.

През годините поетапно се подобряват условията и услугите по предоставяне на водоснабдяване и канализацията в населените места .

За село Завой е изработен, одобрен и влязъл в сила подробен устройствен план - план за регулация и застрояване за поземлен имот с идентификатор 30096.500.1 /ПИ 031058 по КВС/ по КККР на с. Завой, с площ 10,750 дка. Променено е предназначението на земеделска земя за жилищно строителство. Обособени са 24 бр. урегулирани поземлени имоти, от които 21 са общинска собственост, като през 2024 г. са подадени заявления за закупуване с единадесет реализирани продажби.

Рехабилитирани са улични настилки в селата Завой, Веселиново, Кукорево, Могила.

4. ПРИОРИТЕТ „ЗАЕТОСТ“

Оперативна цел: Равнопоставен достъп и подобряване реализацията на ролята на пазара на труда и повишаване на дела на заетите сред тях; намаляване на социалните неравенства и активното им социално приобщаване

Населението под, във и над трудоспособна възраст в общината за 2023 г. е както следва:

		(брой)		
		³ 2023		
		Общо	Мъже	Жени
Тунджа	Общо	20672	10222	10450
	Под трудоспособна възраст	3057	1586	1471
	В трудоспособна възраст	10141	5680	4461
	Над трудоспособна възраст	7474	2956	4518

Бележки

¹

"-" - Няма случай

²

" " - Поради естеството на данните не може да има случай

³

Трудоспособна възраст през 2023: жени от 16 до 62 години и мъже от 16 до 64 години и 6 месеца.

/изт. НСИ Население под, във и над трудоспособна възраст по пол, области, общини и местоживееене/

През 2024 г. община „Тунджа“ продължи реализирането на дейности и мерки за ограничаване на безработицата, чрез реализирането на програми. Целевите групи, към които са насочени тези програми са: безработни младежи до 29 г., с висше образование; безработни младежи до 29 г., с подгрупа до 25 г. младежи, които нито се обучават, нито са заети; безработни лица над 50-годишна възраст; хора с увреждания; продължително безработни лица; лица извън работната сила, желаещи да работят, в т.ч. обезкуражени лица.

През годината община „Тунджа“ , кандидатства със заявки пред Агенция по заетостта, чрез Дирекция „Бюро по труда“ и осигури временна заетост и доходи на лица по следните програми и проекти:

- по „Регионална програма за заетост“ - 5 лица;

по „Национална програма за обучение и заетост на продължително безработни лица“ - 28 лица;

- по Програма „Старт на кариерата“ - 1 лице;

- по ОП „РЧР“ Проект „Започвам работа - Компонент 3-Заетост“ - 2 лица.

- по НП „Активиране на неактивни лица“ - 1 лице;

Назначения по Национална програма „Активиране на неактивни лица“ младежки медиатор изпълнява дейности, свързани с идентифициране, достигане до и активиране на млади хора, които не работят, не учат и не са регистрирани в Дирекция „Бюро по труда“, като ги консултира за възможностите на Програмата и други, свързани със заетост.

През 2024 г. Община „Тунджа“ кандидатства и е одобрена като бенефициент по Проект BG05SFPR002-3.001-0001 „МЛАДЕЖКА ЗАЕТОСТ +“ финансиран от Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021 - 2027, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд+”.

В процедурата са проверени над 300 младежи на възраст от 18 до 29 години са, като са сключени трудови договори с 72 лица. Работните места са разпределени в селата Асеново, Ботево, Веселиново, Завой, Скалица, Тенево, Дражево, Безмер, Крумово, Хаджидимитрово, Гълъбинци, Сламино, Челник, Роза, Победа, Симеоново, Ген. Инзово, Овчи кладенец, Коневец, Кукорево и общинска администрация.

На работниците са назначени 25 ментори, които ги обучават за съответната длъжност и следят за изпълнение на задълженията им. Лицата са назначени на 13 договора с продължителност 9 месеца на осемчасов работен ден на длъжност

„Работник поддръжка“, „Младши специалист“, „Младши експерт“, „Технически сътрудник“ и „Специалист“. Общото финансиране на тринадесетте договора по проекта е в размер на 255 000 лв.

Към 30 ноември 2024 г. в МТСП - Социална Дирекция "Бюро по труда" – Ямбол са регистрирани 182 лица, като идентифицирани, информирани и консултирани са 115 лица

В съответствие с прилагането на чл.12 от Правилника за прилагане на закона за социално подпомагане и договор между Община „Тунджа“, Дирекция „Социално подпомагане“ - Ямбол и Инспекция по труда – Ямбол, е изготвена Общинска програма, чрез която средномесечно по 30 лица - обект на месечно социално подпомагане са ангажирани за извършване на обществено полезни дейности в населените места на общината до 40 часа месечно.

5. ПРИОРИТЕТ „ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ“

Оперативна цел: Гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на „език на омразата“

През 2024 г. приключи изпълнението на проект „РЕ-АКЦИЯ чрез информация срещу домашното насилие и насилието по полов признак“, реализиран с финансовата подкрепа на Норвежки финансов механизъм 2014-2021 г., Програма „Правосъдие“, Малка грантова схема. Бенефициент по проекта е Сдружение Евроклуб Жена, като Община „Тунджа“ и Ямболска търговско-промишлена палата бяха партньори по проекта.

Основна цел на проекта бе да осигури подходи в работата с уязвими групи, деца и жени от ромски общности, чрез включването им в процеси, повишавайки капацитета на професионалисти за използване подходящи подходи, за превенция на насилието при работата им с уязвими групи, повишавайки общественото съзнание за проблемите на ромските жени и дискриминация, с която се сблъскват, чрез работа с няколко училища и фирми, в които се обучават и работят предимно представители на ромската общност, на територията на община „Тунджа“ и област Ямбол.

На провела се през м. април финална пресконференция бяха представени резултатите от проведените дейности по проекта, като създадените наръчници, информационни кампании и други.

Информация за проекта, както и изготвените Аналитичен доклад, Наръчник в помощ на експерти работещи с жени от ромските общности „Ръководство за работа с уязвими групи жени за превенция на насилието, основано на пола и домашното насилие“, Издание „Жените-сигурни на работното място“, Наръчник в помощ на учители „Превенция на домашното насилие и насилието по полов признак“, са публикувани и на сайта на община „Тунджа“, където са достъпни за всички заинтересовани страни.

През 2024 г. дейността на Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните при Община „Тунджа“ отново бе насочена към намаляване на престъпленията и противообществените прояви, чрез провеждането на срещи с родители, кампании, инициативи и други.

Съвместната работа на МКБППМН с институции като учебни заведения на територията на общината, отдел „Закрила на детето“ към ДСП Ямбол , с инспектор Детска педагогическа стая при РУ „Тунджа“, цели да се сведат до минимум противообществените прояви, да се преодолеят негативните нагласи у децата и най-вече ранна диагностика на асоциално поведение сред подрастващите.

Денят на розовата фланелка бе отбелязан, като на учениците от тунджанските училища са раздадени химикали и стикери с надпис „Не на тормоза! Последвай ме!“.

Със събитието „Стоп на тормоза в училище и извън него“ Основно училище „Христо Ботев“, село Кукорево също отбеляза Деня за борба с училищния тормоз. В него участваха ученици 5-7 клас. Те изготвиха интересни постери по темата, представиха свои идеи за решаването на проблеми и други, като проведеното събитие бе отразено на сайта на училището.

През м. май ученици от Основно училище „Св. Паисий Хилендарски“ участваха в заключително мероприятие в Общински детски комплекс град Ямбол по дейност по Национална програма „Работа на полицията в училищата“ под надслов „Ваканция здравей! Да играем безопасно!“.

През м. септември за всички първокласници от тунджанските училища МКБППМН осигури комплект ученически пособия и книжки.

През октомври стартира „Детско полицейско управление“ в Основно училище „Св. Св. Кирил и Методий“, с. Дражево. То е с двугодишно обучение по превантивната програма на МВР, насочена към ранна превенция сред подрастващите.

През 2024 г. в описаната книга на МКБППМН са заведени 16 преписки, по преписките са образувани 14 възпитателни дела и 2 са прекратени / едното - по чл. 21, ал. 1, т. 4, а второто е прекратено, тъй като непълнолетното лице не е с настоящ адрес на територията на Община „Тунджа“/

Най-често извършваните противообществени прояви са кражба на вещи и унищожаване на чуждо имущество.

6. ПРИОРИТЕТ „КУЛТУРА И МЕДИИ“

Оперативна цел: Подобряване на условията за равнопоставен достъп на ромската общност до обществен културен живот, съхранение и популяризиране на ромската традиционна култура, развитие и популяризиране на творчеството като фактори за културна интеграция и социално сближаване. Преодоляване на езика на омразата и възпроизвеждането на предразсъдъци към ромите в медии с оглед на изграждане на позитивен образ на общността

Повече от 15 години Общинския център за изкуство и извънучилищна дейност „Тунджа“, с. Кабиле, община „Тунджа“, област Ямбол осигурява обща подкрепа за личностно развитие на децата и учениците от Община „Тунджа“ чрез форми за развитие на интересите, способностите, уменията, компетентностите и изявата им в областта на изкуството. В изпълнение на Годишната програма, която обхваща две учебни години, през 2023/2024 г. и 2024/2025 г. са сформирани по общо 11 групи за занимания по интереси в област „Изкуства“, профил „Изобразително и приложно изкуство“. В групите през учебната 2023/2024 г. са записани общо 126 деца и ученици, а през учебната 2024/2025 г. - 133 деца и ученици.

На територията на община „Тунджа“ развиват дейност 40 читалища, които с функциониращите към тях библиотеки, информационни центрове, самодейни колективи/ танцови, певчески, кукерски групи/ играят важна роля в живота на местните общности. На територията на община „Тунджа“ са открити 41 клубове на пенсионера.

Съгласно Закона за народните читалища в тяхната дейност могат да участват всички физически лица без оглед на ограничения на възраст и пол, политически и религиозни възгледи и етническо самосъзнание. Сред заложените цели в Програмата за развитие на читалищната дейност в община „Тунджа“ е и

засилване на социалната значимост на народните читалища, работата им в полза на общностите в малките населени места /в т.ч. групи в уязвимо положение/.

На общинско ниво читалищата имат допълваща се роля в осигуряването на среда, която насърчава образованието, културното обогатяване и социалното включване на деца и ученици. Чрез богатата си библиотечна база и разнообразните си програми те осигуряват достъп до знания и култура, които развиват умения, критично мислене и творчески заложби.

В тях се развиват дейности като :

Програми с образователна насоченост: Читалищата организират курсове и работилници за деца, включително уроци по изкуства, музика, театър и ръкоделие, които стимулират креативността.

Литературни клубове и инициативи за четене: Те насърчават децата да развиват своя интерес към книгите, което обогатява езиковата им култура и разширява кръгозора им.

Културни събития: Театрални постановки, изложби и празнични мероприятия създават среда за социализация и изразяване на талантите на децата.

Народно читалище „Просвета 1910“, с. Тенево има лиценз от Агенцията за качеството на социалните услуги за предоставянето на социална услуга „Общностна работа“. Целта на регистрираната социална услуга на читалището е активното приобщаване и насърчаване на равните възможности и активното участие на деца от различни социални групи за равен старт в живота, като им предоставяме комплекс от социални услуги за тях и техните семейства, вкл. деца с увреждания.

Община „Тунджа“ реализира Единен календар за проявите в областта на културата, образованието и спорта, който през 2024 година се обогати с нови събития. Реализираха се нови концепции за представяне на тунджанските традиции и се разчупи формата на дългогодишни празници.

През м. април се откри Посетителски център по проект „Изграждане на Посетителски център - приложен учебен център за развитие и съхранение на местни традиции, обичаи и занаяти в с. Генерал Инзово“ по Програма за развитие на селските райони, BG06RDNP001-19.162 - МИГ - Тунджа - Мярка 7.5 "Инвестиции за публично ползване в инфраструктура за отдих и туристическа инфраструктура".

В него са обособени интерактивни зали за представяне на местни традиции, обичаи, занаяти; работилница за приложни дейности - изработка на ръчно тъкани изделия, кукерски маски, сурвакници, мартеници, български шевици и бродерии и

др.; работилница за стари занаяти, като на откриването му присъстваха и делегации от побратимени общини.

Нов момент бяха и две запомнящи се прояви в местността Бакаджик-Фестивал на народното творчество и занаятите и празник, посветен на Деня на детето. Вълнуващите и колоритни празници през годината създадоха условия за активен обществен живот за всички жители на общината.

През годината общината продължи да подкрепя провеждането на традиционните събори в тунджанските села и други местни инициативи, които също разшириха своя мащаб и значимост. Подкрепя се участието на танцовите, певчески и кукерски групи на престижни фестивали.

С провеждането на Благотворителния бал на община „Тунджа“ се набират средства, с които се подкрепя развитието на деца, ученици и младежи от общината от всички етноси.

През 2024 г. Фолклорен ансамбъл „Тунджа“ популяризира националното фолклорно наследство и местните традиции с много изяви . Проведени са 44 концерта на 6 от които платени, като през м. декември бяха изнесени още 3 коледни концерта за потребители на социални услуги на територията на общината.

През 2024 г. Фолклорен ансамбъл „Тунджа“ кандидатства с проект „Живата традиция“ по програма „Нематериално културно наследство - за професионални ансамбли“ на Министерство на културата. Одобреното финансиране е в размер на 215 746 лева . Проектът акцентира върху работата с местни читалища, училища и детски градини в община „Тунджа“, като се насърчава участието на млади хора в творчески школи и образователни програми. Реализирането му ще даде възможност за активно участие на хора от всички възрасти в културния живот и ще представи нематериалното наследство чрез съвременен поглед и сценични изяви.

Всички реализирани събития и новини, касаещи дейността на общината бяха отразени на брифинги с медии, публикувани в различни медии, на официалната фейсбук страница и на сайта на общината.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Планът за действие на Община „Тунджа“ в изпълнение на Областната стратегия за приобщаване на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация в област Ямбол за периода 2021-2030 г. е разработен е като отворен документ, който може да се актуализира, допълва и изменя на база регламентирани периодични анализи, какъвто е и настоящият Мониторингов доклад.

С оглед и на Национален план за действие за периода 2024-2027 г. за изпълнение на Националната стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите 2021-2030 г. Звеното за мониторинг препоръчва неговата актуализация.